ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **Ch. X.**, zast. Mgr. Markem Čechovským, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,** se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 3. 2014, č. j. MV-152734-3/SO/sen-2013, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 11. 2017, č. j. 9 A 253/2014 - 81,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti výše uvedenému rozhodnutí žalované. Napadeným rozhodnutím žalovaná podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zamítla odvolání stěžovatele a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 8. 11. 2013, č. j. OAM-9459-38/PP-2012 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).

[2] Prvostupňovým rozhodnutím byla dle § 87e odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zamítnuta jeho žádost o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky, neboť správní orgán I. stupně dospěl k závěru, že se stěžovatel dopustil obcházení zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu.

[3] V rámci šetření byla zjištěna řada skutečností o dosavadním pobytu stěžovatele a jeho manželky na území ČR, o jejich vztazích a rovněž o vzniku, vývoji a určení vztahů k dětem stěžovatele a jejich matky L. W. Tyto skutečnosti zcela legitimně a věcně vedly správní orgány k posuzování, zda udělení povolení k přechodnému pobytu stěžovateli na území ČR nebrání překážka uvedená v § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců.

[4] V dané věci je z výroku i odůvodnění rozhodnutí správních orgánů obou stupňů zřejmé, že žádost stěžovatele byla zamítnuta z důvodu obcházení zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území. Ve výroku je zamítnutí žádosti vyřčeno s odkazem na tento zákonný důvod a v odůvodnění obou rozhodnutí (na str. 11 rozhodnutí správního orgánu 1. stupně a na str. 7 – 11 napadeného rozhodnutí) je zcela přezkoumatelným a srozumitelným způsobem uvedeno, jaké skutečnosti v osobních poměrech stěžovatele při jeho pobytu na území ČR vedly ke zhodnocení jeho chování po dobu jeho pobytu na území ČR od r. 2003 do podání žádosti a jakým způsobem docílil stavu, který mu umožnil podat žádost dle § 87b odst. 2 ve spojení s § 15a zákona o pobytu cizinců.

[5] Žalovaná posuzovala opakované jednání stěžovatele při vstupu na území, nerespektování několikerého rozhodnutí o správním vyhoštění, opakované trestní postihy stěžovatele, jeho zařazení do evidence nežádoucích osob, nedostatečné údaje ve vztahu k nezl. T. L. ve spojení s chováním matky a účelovým prohlášením otcovství jiné osoby – J. J. jako občana ČR k tomuto nezletilému dítěti. Vypořádala se i s doloženou skutečností, že mu byl v r. 2012 zrušen trest vyhoštění na dobu neurčitou.

[6] Z uvedeného je zcela zřejmé, že důvodem pro zamítnutí jeho žádosti nebylo výlučně posuzování naplnění podmínek dle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, tj. zda stěžovatel má trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému s občanem EU (ČR), avšak jimi byly veškeré okolnosti v historii pobytu stěžovatele i paní L. W. na území ČR, které postupem času vytvořily situaci, která stěžovateli umožnila podat žádost o pobyt s argumentací dle § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Zjištění žalované, že stěžovatel nesplňuje podmínky dle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, do kterých převážně směřovala podaná žaloba, je nikoli shrnující, závěrečnou argumentací o důvodech nevyhovění žádosti, ale je vypořádáním námitky stěžovatele, že doložil relevantní dokumenty ke sdílení společné domácnosti, přičemž otázka sdílení společné domácnosti nebyla žalovanou posuzována izolovaně, ale v souvislosti s účelovým jednáním stěžovatele.

[7] Stěžovatel v časové posloupnosti svých jednání a úkonů opakovaně a dlouhodobě vytvářel vztahy a situace umožňující legalizaci jeho pobytu na území ČR jako rodinného příslušníka občana EU. Převažující žalobní námitky vztahující se k otázce prokazování společné domácnosti s občanem EU proto nebyly rozhodné. Byť fungující společná domácnost s občanem EU dle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců je jedním z aspektů posouzení poměrů cizince na území ČR pro účely rozhodování o žádosti, v dané věci je třeba odmítnout prokazování společné domácnosti stěžovatele s nezl. T. L. jako prioritní a rozhodující otázku. U stěžovatele totiž nešlo přehlížet zásadní a dlouhodobý sled jeho jednání od počátku jeho pobytu na území ČR spočívajících v nelegálním pobytu na území ČR, v nerespektování správních i soudních rozhodnutí o vyhoštění a v postupném zakládání vztahů k dětem, které jsou relevantní pro podmínky dle § 15a odst.

3 písm. b) cit. zákona [řízení o určení otcovství k nezl. T. L.] a k jejich matce (uzavření manželství s matkou dětí 3 dny před podáním žádosti). Tvrzené sdílení společné domácnosti a návrhy stěžovatele k jejímu prokázání při místním šetření za jeho účasti, a to nad rámec místních šetření učiněných v rámci správního řízení doposud namátkově bez jeho účasti, a návrhy výslechů dalších osob k prokázání vedení společné domácnosti představují jen apel na prokázání situace vyvolané jeho protiprávní činností a uváděním neúplných či nejasných údajů ohledně společných dětí jeho a paní L. W.

[8] Soud přisvědčil žalované v tom, že nešlo připustit, aby sled uvedených jednání stěžovatele a jeho úkonů v soudních řízeních, jimiž po účelovém jednání matky nezl. T. L. (získání občanství ČR pro nezletilého trestnou činností matrikového otce) stěžovatel docílil svého postavení jako biologického otce nezletilého, byl tolerován a legitimně vedl k prokazování podmínek pro účely žádosti stěžovatele o přechodný pobyt. Tyto skutečnosti naopak svědčí o naplnění zákonné překážky dle § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel se veškerým svým jednáním doloženým rozhodnutími správních orgánů o vyhoštění, soudními rozhodnutími i využitím statutu nezl. T. L., založeným účelově a trestnou činností jiné osoby, dopustil obcházení zákona, s nímž je spojena povinnost Ministerstva vnitra zamítnout žádost o povolení k přechodnému pobytu.

[9] Otázka sdílení společné domácnosti nebyla při upuštění od výkonu trestů správního vyhoštění stěžovatele uložených pro maření výkonu úředního rozhodnutí, s ohledem na okolnosti pobytu stěžovatel na území ČR, rozhodující. Poukázal na rozsudek NSS ze dne 5. 1. 2011, č. j. 1 As 109/2010 - 76, v němž v obdobné věci vyslovil, že správním orgánům nic nebrání v tom, aby si v řízení o správním vyhoštění cizince učinily vlastní závěr o tom, zda jsou cizincem předestřená tvrzení uplatnění v žádosti povolení k trvalému pobytu pravdivá.

[10] Dle názoru soudu lze názor NSS chápat i opačně, tj. tak, že jde-li o jiné rozhodnutí jako v tomto řízení, tj. o žádost cizince o udělení pobytového oprávnění, není vyloučeno, aby obdobná důkazní situace byla správním orgánem vyhodnocena v jiném smyslu i v rozsahu, než učinil soud, a to podle smyslu právní úpravy. Nicméně by mělo jít o vyhodnocení stejné důkazní situace. V daném případě soud neshledal, že by důvody upuštění od vyhoštění spočívaly ve vyhodnocení stejné důkazní situace. Městský soud v Praze v usnesení ze dne 15. 12. 2011, sp. zn. 5 To 488/2014, zrušil rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 10 ve výroku o uloženém trestu vyhoštění s tím, že uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody stěžovateli v trvání 1 roku postačuje k jeho nápravě. Z usnesení Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 13. 7. 2012, sp. zn. 51 T 128/2009, jakož i z usnesení Okresního soudu ve Frýdku-Místku, ze dne 5. 11. 2012, sp. zn. 1 T 145/2003, tj. z doby krátce před podáním žádosti o přechodný pobyt, je zřejmé, že soud vycházel z tvrzení stěžovatele a paní L. W., že společně s L. W. a jejími dětmi tvoří rodinu a dále i z prokázané skutečnosti, že stěžovatel je biologickým otcem nezl. T. L. Důvody k upuštění od trestu vyhoštění a dokazování vyhodnocené trestními soudy byly časově i věcně odlišné.

[11] Uvedené také potvrzuje názor NSS uvedený v rozsudku ze dne 25. 9. 2013, č. j. 6 As 30/2013 - 42, v němž přisvědčil tomu, že není vyloučeno, aby obdobná důkazní situace byla vyhodnocena jinak dle příslušné právní úpravy. Nepřipustil však jen paušální

odůvodnění, že jde o jiná řízení. I tomuto názoru žalovaná vyhověla, neboť vyložila rozdíl dopadu řízení o správním vyhoštění a dopadu řízení o žádosti o povolení k pobytu, a to s odkazem na § 87e odst. 1 zákona o pobytu cizinců, který je důvodem vztahujícím se k posouzení žádosti a pokrývá celou dobu pobytu stěžovatele na území včetně vytváření vztahů pro účely žádosti.

[12] Navíc, k upuštění od výkonu trestu v trestním řízení došlo v důsledku toho, že dříve nebyly trestnímu soudu známy skutečnosti o vztahu stěžovatele k nezl. T. L. a o společném soužití s L. W. (viz usnesení sp. zn. 51 T 128/2009). To je v rozporu s tvrzením L. W. v uvedeném trestním řízení o tom, že se stěžovatelem žije již 6 až 7 let, což by dle data rozhodnutí trestního soudu mělo být od r. 2006, kdy se nezl. T. narodil. Přesto stěžovatel nevyvolal řízení o určení otcovství dříve, respektoval matrikového otce T., přičemž se ke sdílení společné domácnosti v trestních řízeních nevyjadřoval.

[13] Správní orgány obou stupňů se zabývaly dílčími konkrétními jednáními stěžovatele a tato jednání vyhodnotily komplexně, z hlediska zákonem stanovených podmínek a předpokladů, za nichž může být cizinci přechodný pobytu na území státu povolen. Stěžovatel v podané žádosti neuváděl a nedokládat své faktické, biologické otcovství k nezl. T. a jeho úkony směřující k určení otcovství v době před podáním žádosti, avšak poté, kdy nezletilému již svědčil statut státního občana ČR, byly posuzovány komplexně v souvislosti s předchozím chováním stěžovatele i matky nezletilého na území ČR.

[14] Otázka sdílení společné domácnosti stěžovatele s nezl. T. L. nebyla v této věci stěžejní a nemohla ovlivnit závěr o obcházení zákona stěžovatelem, proto nebylo potřeba zabýval se námitkou směřující do prokazování sdílené společné domácnosti a unesení břemena důkazního, včetně námitky nedostatečného informování stěžovatele, jak měl nedostatky odstranit. Soud v tomto směru pouze odkázal na důkazní břemeno cizince ohledně tvrzení a osvědčení podmínek pro pobyt na území ČR stvrzené rozsudkem NSS sp. zn. 6 As 30/2013.

[15] Závěry žalované nejsou ani v rozporu s mezinárodními úmluvami a judikaturou ESD, neboť v jeho případě nejde o skutečné a trvalé rodinné poměry, které uvedené právní dokumenty chrání.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření ke kasační stížnosti

[16] Stěžovatel brojí proti rozsudku krajského soudu kasační stížností dle 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) s. ř. s.

[17] Městský soud se nedostatečně a nepřezkoumatelným způsobem vypořádal s uplatněnými žalobními námitkami, čímž učinil nepřezkoumatelným celé rozhodnutí. Navíc závěry v něm uvedené nemají oporu v doposud zjištěném skutkovém stavu, rozhodnutí postrádá transparentní odůvodnění a je založeno na nesprávním právním posouzení. I celkový stav věci je zjištěn v rozporu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).

[18] Nevypořádal se s námitkou zmatečnosti rozhodnutí správních orgánů obou stupňů v tom smyslu, že odůvodnění daných rozhodnutí zjevně nekoreluje s důvodem, pro který byla žádost zamítnuta dle výroku daných rozhodnutí. Na jednom místě soud konstatuje,

že „důvodem pro zamítnutí žádosti o přechodný pobytu nebylo výlučně posuzování naplnění podmínek dle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců“, dále však soud dospěl k závěru, že „výrok i odůvodnění rozhodnutí správních orgánů obou stupňů zřetelně skutkově i právně vyhodnocují, že žádost byla zamítnuta z důvodu obcházení zákona o pobytu cizinců s cílem stěžovatele získat povolení k přechodnému pobytu na území tak, jak zapovídá § 87e odst. 1 písm. c) cit. zákona“.

[19] Pokud jediným důvodem zamítnutí žádosti stěžovatele bylo tzv. obcházení zákona, pak úvahy související s prokázáním stavu sdílení společné domácnosti s občanem ČR ve smyslu § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců jsou logicky nadbytečné a matoucí. Argumentace správních orgánů by v tomto případě měla směřovat k prokázání skutečností, že ze strany stěžovatele (nikoli jeho manželky) došlo k obcházení zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu.

[20] V rozhodnutích obou správních orgánů není jednoznačně prokázáno a odůvodněno stěžovatelovo obcházení zákona. Podrobně je pouze popsána jeho pobytová historie na území ČR a spáchané delikty související s jeho pobytovým statusem.

[21] I městský soud konstatoval, že se v případě stěžovatele ve vztahu k nezletilému T. L. jedná o trestnou činnost a případnou účelovost jednání jiných osob, avšak učinil závěr o tom, že právě tyto skutečnosti zakládají fakt „obcházení zákona“ ze strany stěžovatele. Konkrétně uvedl „[ž]*alobce se veškerým svým jednáním doloženým rozhodnutím správních orgánů o vyhoštění žalobce, soudními rozhodnutími i využitím statutu nezl. T. L., založeným účelově a trestnou činností jiné osoby, dopustil obcházení zákona, s nímž je spojena povinnost Ministerstva vnitra zamítnout žádost o povolení k přechodnému pobytu dle citovaného ustanovení.*“ S takovým závěrem nesouhlasí a namítá absenci náležitého odůvodnění soudu v tomto směru.

[22] Správní orgány se vůbec nezabývaly otázkou dopadů svých rozhodnutí na zájmy nezletilých dětí, které stěžovatel vychovává a vyživuje. Odkazuje na rozsudek Soudního dvora EU ze dne 8. 3. 2011, č. j. C-34/09, ve kterém je uvedeno: „[Č]*lánek 20 SFEU musí být vykládán tak, že brání tomu, aby členský stát odepřel státnímu příslušníku třetího státu, na kterého jsou výživou odkázány jeho děti nízkého věku, jež jsou občany Unie, právo na pobyt v členském státě, v němž mají tyto děti bydliště a jehož mají státní příslušnost, a aby uvedenému státnímu příslušníkovi třetího státu odmítl vydat pracovní povolení, neboť taková rozhodnutí by uvedené děti připravila o možnost skutečně využívat podstatné části práv spojených se statusem občana Unie.*“

[23] Dále odkazuje na čl. 9 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, čl. 10 odst. 2 a čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, podle kterých dítě může být odděleno od rodičů proti jeho vůli pouze v zájmu dítěte a jeho rozhodnutím na základě zákona.

[24] Žalovaná se nijak nevypořádala s námitkou týkající s porušování zájmů nezletilého dítěte, které je občanem ČR, byť toto občanství získalo účelovým jednáním jeho manželky a trestním jednáním jiné osoby. Ani z odůvodnění napadeného rozsudku nelze pochopit, proč v případě nezletilého dítěte stěžovatele neplatí výše uvedené obecně závazné právní předpisy a proč je v tomto případě možné jejich porušení, kromě tvrzení, že se v případě stěžovatele nejedná o rodinné vztahy, na které se vztahují mezinárodní normy, případně

judikáty mezinárodních soudů. Syn stěžovatele se narodil na území ČR, je občanem ČR, vyrůstal ve zdejších poměrech a objektivně nenese žádnou vinu za případné protiprávní jednání svých rodičů. Rozhodně není v jeho zájmu odloučení jeho otce od rodiny, neexistuje soudní rozhodnutí na základě zákona, dle kterého by muselo být dítě odloučeno od otce proti jeho vůli. Je přesvědčen, že i v tomto směru je rozhodnutí soudu netransparentní, nepřezkoumatelné a nezákonné.

[25] Odkazuje na aktuální rozsudek NSS ze dne 7. 12. 2017, č. j. 1 Azs 376/2017 - 26, který se sice týká rozhodnutí o uložení správního vyhoštění cizinci, avšak závěry soudu jsou na nyní projednávanou věci více než přiléhavé, jelikož se jedná o totožnou situaci, kde se zohledňuje zájem nezletilých dětí a neudělením pobytového oprávnění se stěžovatel vystavuje riziku správního vyhoštění nebo bude nucen setrvale porušovat pobytový zákon.

[26] Správními orgány ani soudem nebyla posouzena otázka přiměřenosti ve vztahu k soukromému a rodinnému životu stěžovatele. Podle ustálené judikatury NSS i Evropského soudu pro lidská práva musí být v cizineckých věcech brány v potaz zejména následující faktory: (1) povahu a závažnost dotčeného veřejného zájmu, např. závažnost porušení veřejného pořádku nebo trestného činu spáchaného cizincem; (2) délku pobytu cizince v hostitelském státě; (3) dobu, jež uplynula od porušení veřejného pořádku či spáchání trestného činu a chování cizince v průběhu této doby; (4) rodinnou situaci cizince, např. dobu trvání manželství a jiné faktory vyjadřující efektivnost rodinného života páru; (5) počet nezletilých dětí a jejich věk; (6) rozsahu, v jakém by byl soukromý a/nebo rodinný život cizince narušen (tj. vliv na ekonomický, osobní a rodinný život jednotlivce, včetně vlivu na ostatní rodinné příslušníky, kteří by jinak měli právo zůstat v hostitelském členském státě na základě samostatného pobytového oprávnění; (7) rozsahu a intenzitě vazeb na hostitelský stát (příbuzní, návštěvy, jazykové znalosti); (8) imigrační historii dotčených osob; (9) věku a zdravotnímu stavu dotčeného cizince [srov. zejména Rodrigues de Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku, rozsudek ze dne 31. 1. 2006, č. 50435/99 a Üner proti Nizozemsku, rozsudek velkého senátu ze dne 18. 10. 2006, č. 46410/99, body 57-58]. V této souvislosti namítá rovněž porušení § 68 odst. 3 správního řádu.

[27] Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně žádá o přiznání náhrady nákladů řízení.

[28] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[29] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[30] Nejprve se soud zabýval námitkou zmatečnosti rozhodnutí správních orgánů.

[31] Zmatečnost řízení před soudem dle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. spočívá v tom, že chyběly podmínky řízení, ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně obsazen, popřípadě bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce. Správní řád pojem zmatečnost neupravuje.

[32] Stěžovatelem uváděný důvod zmatečnosti, tj. nesoulad výroku a odůvodnění rozhodnutí správních orgánů, je ve skutečnosti námitka vnitřní rozpornosti. Touto vadou se Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, podle něhož lze „[z]*a nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost obecně považovat takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody.*“ Jedná se tedy o námitku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správních orgánů.

[33] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek i obě rozhodnutí správních orgánů a dospěl k závěru, že všechna rozhodnutí jsou přezkoumatelná. Z odůvodnění rozhodnutí je zřejmé, z jakého skutkového stavu městský soud i správní orgány vycházely, jak vyhodnotily rozhodné skutkové okolnosti a jak je následně právně posoudily. Nesouhlas stěžovatele s odůvodněním a jejich závěry nezpůsobuje jeho nepřezkoumatelnost (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2013, č. j. 2 As 47/2013 - 30, ze dne 29. 4. 2010, č. j. 8 As 11/2010 - 163). Argumentaci správních orgánů neshledal Nejvyšší správní soud vnitřně rozpornou ani nelogickou. Z výroků i odůvodnění rozhodnutí je zřejmé, z jakého důvodu byla žádost stěžovatele zamítnuta.

[34] Nelze souhlasit s argumentací stěžovatele, dle které bylo-li důvodem pro zamítnutí žádosti obcházení zákona s cílem získat na území povolení k přechodnému pobytu, byly jakékoliv úvahy o společné domácnosti nadbytečné. Stěžovatel v žádosti o udělení přechodného pobytu uvedl jako důvod „*sdílení společné domácnosti s občanem EU*“. V rámci komplexního posouzení věci bylo proto povinností správních orgánů se tímto důvodem zabývat.

[35] Na základě vyhodnocení stěžovatelovy pobytové historie na území ČR a jeho rodinných vztahů dospěly správní orgány k závěru, že byl naplněn zákonný důvod pro zamítnutí žádosti. Bez daného zkoumání, posuzování předložených podkladů a jejich logické návaznosti by byl nedostatečně zjištěn skutkový stav, což by bylo v rozporu s § 3 správního řádu.

[36] Účelové jednání ze strany stěžovatele a obcházení zákona bylo správními orgány dostatečně prokázáno. Shodně byla situace vyhodnocena NSS např. v rozsudku ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 Azs 96/2015-30, přičemž oba případy jsou v podstatných prvcích shodné. Manželka se v daném případě dopustila obcházení zákona spolu s dalšími osobami s cílem získat pobytový titul, což se jí nakonec podařilo. Otcem zapsaným v matrice u dítěte L. W., T., byl český občan, který byl pravomocně odsouzen za účelové prohlášení otcovství u několika čínských dětí, jejichž matky na území ČR následně obdržely pobytový statut. Biologickým otcem je podle znaleckého posudku, který byl proveden až po T. nabytí

státního občanství ČR, stěžovatel. Stěžovatel se oženil s L. W. pouhé tři dny před podáním žádosti o udělení povolení k přechodnému pobytu.

[37] Stěžovatel v průběhu řízení, která s ním byla po dobu jeho nelegálního pobytu na území ČR vedena (trestní řízení, řízení o upuštění od výkonu trestů vyhoštění) opakovaně (i s paní L. W.) a účelově příslušným orgánům lhal. Tak např. v řízení o svěření do péče tehdy nezl. X. H. M., uvedl, že jeho matka, paní Q. X., nedlouho po porodu odjela zpět do Číny a stěžovatel je jediný, kdo se o dítě může starat. Až po několika letech v průběhu řízení o upuštění od výkonu trestu vyhoštění bylo zjištěno, že paní Q. X. je ve skutečnosti paní L. W., která po narození jejich společného syna neodjela do Číny. Opakovaně také v řízeních oba uváděli odlišná jména tohoto dítěte, a to Ch. H. a X. H. M.

[38] Je-li prokázáno obcházení zákona ze strany rodičů, lze jim odepřít získání pobytového titulu odvozeného od účelově získaného státního občanství ČR jejich dítěte. Nelze přehlédnout, že s takto získaným státním občanstvím nezletilého již nic učinit nelze. Nezletilý T. je občanem ČR bez ohledu na účelové jednání jiných osob, které k získání tohoto občanství vedlo. To však bez dalšího neznamená, že tato skutečnost bude rozhodná pro kladné posouzení žádosti stěžovatele. Účelem zjednodušených podmínek pro získání pobytového oprávnění rodinnými příslušníky je především ochrana zájmů českého občana, respekt k jeho rodinnému a soukromému životu, na což má ústavně garantované základní právo, nikoli následná legalizace pobytu jeho rodinných příslušníků.

[39] Obcházení zákona bylo stěžovateli správními orgány prokázáno bez důvodných pochybností. Z detailního vylíčení jeho pobytové historie na území ČR a jeho vztahů zde vzniklých jasně vyplynula jeho snaha postupně si zde utvářet účelové rodinné vazby (uzavření manželství tři dny před podáním žádosti, svěření dítěte X. H. M. do péče na základě lživé výpovědi apod.), až do situace, která mu umožnila podat žádost o udělení povolení k přechodnému pobytu ve vztahu k nezletilému T., který sám získal české občanství na základě trestního činu jeho matrikového otce J. J.

[40] K otázce přiměřenosti zásahu rozhodnutí do rodinného a soukromého života Nejvyšší správní soud předně uvádí, že zatímco u zrušení povolení k pobytu či u správního vyhoštění zákon výslovně ve většině případů požaduje, aby správní orgán zkoumal přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince, u zamítnutí žádosti o pobytové oprávnění zákon takový požadavek explicitně nestanoví, vyjma jen některých důvodů [pro případ zamítnutí žádosti o přechodný pobyt se tento požadavek vztahuje k důvodu dle § 87e odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, přičemž tak stanoví odst. 2 téhož ustanovení]. Povinnost zkoumat přiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života nelze dovodit ani z § 174a zákona o pobytu cizinců. Jak na základě podrobného jazykového, systematického, historického i teleologického výkladu konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 1. 2017, č. j. 9 Azs 288/2016 - 30, dané ustanovení pouze upřesňuje hlediska, jimiž se má správní orgán při posuzování přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života zabývat, rozhodně z něj nevyplývá, že by se přiměřenost měla posuzovat u každého rozhodnutí vydaného podle zákona o pobytu cizinců.

[41] Článek 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod zavazuje smluvní státy k respektu vůči soukromému a rodinnému životu každého jednotlivce. Veřejná moc

může do osobní sféry jednotlivce zasáhnout pouze, pokud tím sleduje legitimní cíl, a v rozsahu nezbytném a přiměřeném tomuto cíli (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 Azs 96/2015, či ze dne 22. 11. 2017, č. j. 6 Azs 348/2017 - 26). V obecné rovině však rozhodnutí o neudělení povolení k pobytu představuje daleko méně závažný zásah do práv jednotlivce než rozhodnutí o zrušení povolení k pobytu či rozhodnutí o správním vyhoštění. Proto se na hodnocení dopadů rozhodnutí do rodinného a soukromého života cizince pro případ neudělení povolení k pobytu nekladou tak vysoké nároky jako při rozhodování o jeho zrušení (k tomu srov. blíže rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2011, č. j. 7 As 112/2011 - 65, ze dne 9. 11. 2011, č. j. 9 As 71/2010 - 112, či ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012 - 39; a nález Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11).

[42] Podstatné je, že samy správní orgány posouzení přiměřenosti provedly. Správní orgán prvního stupně na str. 11 rozhodnutí uvedl, že přihlédl k čl. 28 odst. 1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004, o právu občanů EU na volný pohyb. Vzal rovněž v potaz veškeré známé skutečnosti, které na předchozích deseti stranách pečlivě rozebral, a dospěl k závěru, že rozhodnutím o zamítnutí žádosti nebude nepřiměřeně zasaženo do soukromého a rodinného života stěžovatele. On i městský soud vyhodnotily, že neudělení daného povolení není v rozporu s mezinárodními závazky.

[43] Ostatně v případech předstíraných a ryze účelově založených rodinných vazeb, jak je tomu právě v projednávané věci, bude z povahy věci rozhodnutí o neudělení povolení k pobytu nepřiměřené co do dopadů do soukromého a rodinného života cizince pouze ve výjimečných případech (srov. rozsudek NSS sp. zn. 6 Azs 96/2015).

[44] Soud zdůrazňuje, že se v daném případě nejedná o správní vyhoštění, ale o zamítnutí žádosti o udělení přechodného pobytu. Kasační námitky napadající nepřiměřený zásah do rodinného života jsou proto pouhou spekulací, neboť v důsledku přezkoumávaného rozhodnutí stěžovateli opuštění nezletilého nehrozí. T. L. má navíc na území ČR matku, která s ním nesporně žije ve společné domácnosti, pečuje o něj, a která zde má pobytový statut. Stěžovatel žije na území ČR již přes 15 let, nikdy zde však nepobýval legálně a opakovaně porušoval předpisy ČR. Nikdy mu žádný pobytový status nesvědčil, proto je od počátku jeho rodinný život na území ČR nejistý, o čemž nepochybně věděl. Ze správního spisu mj. vyplynulo, že jediným účelem vypracování znaleckých posudků o tom, že je biologickým otcem nezletilého T., bylo prokázat faktickou rodinnou vazbu, která mu měla přinést výhody v podobě zrušení trestu vyhoštění, což se mu následně podařilo.

[45] Jakkoliv nebylo posouzení zásahu do soukromého a rodinného života dětí stěžovatele správními orgány výslovně vypořádáno, nezakládá to nepřezkoumatelnost napadených rozhodnutí, neboť z povahy projednávané věci je zřejmé, že stěžovateli v důsledku neudělení přechodného pobytu nevznikla okamžitá povinnost vycestovat, což je z kontextu odůvodnění správních orgánů zřejmé. K namítanému nepřiměřenému zásahu tak dojít nemohlo. Smyslem přímé aplikace Úmluvy v situacích podobných této je zabránit nepřiměřeným zásahům do soukromého či rodinného života cizince, nikoli rušit správní rozhodnutí jen proto, aby do nich přibylo několik vět o tom, že žádné důvody, které by zakládaly nepřiměřenost rozhodnutí, a to ani z hlediska vlivu na ostatní členy

stěžovatelovy rodiny, nebyly shledány, což však z odůvodnění rozhodnutí jasně vyplývá (srov. rozsudky NSS sp. zn. 6 Azs 348/2017 - 26 a ze dne 31. 1. 2018, č. j. 2 Azs 433/2017).

[46] Odkaz na aktuální judikaturu NSS je nepřiléhavý, neboť jak stěžovatel sám uvádí, v daném případě šlo o uložení správního vyhoštění. Jak již bylo uvedeno výše, správní vyhoštění a zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu jsou odlišné instituty, které nelze zaměňovat.

IV. Závěr a náklady řízení

[47] Z výše uvedených důvodů soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. podanou kasační stížnost zamítl. O věci rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[48] Stěžovatel, který neměl v řízení úspěch, nemá ze zákona právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaná, by měla ve věci plný úspěch, proto by jí soud dle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., měl přiznat náhradu nákladů řízení proti stěžovateli, avšak jí žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. května 2018

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu